

možaka, kteremu nekteri le to v greh štejo, da resnico, iz čiste ljubezni do domovine in Avstrije, ne pa iz kake skrite zlobnosti, naravnost pred svetom izgovarja ne potre-saje je s cukrom. H koncu svojega spisa jemlje še od nas slovó, rekši, da nas ne šteje med „Parvenu's der Intelligenz“, ktere je gospod Černe v svojem govoru omenil. Mi bi si v strašno nesrečo šteli, ako bi nas dr. Issleib stavil v svojo „Wallhallo!“ — „Triesterca“ nam je v nedeljo napravila spet zlatega denarja vredno smešnico, za katero smo ji res iz srca hvaležni, ker pisac ni spoznal, kako kolosalen „testimonium paupertatis“ je ravno sam sebi napisal. Neko knjižico, v kateri so pravila za vaje vojaške nemško in slovensko pisane pod naslovom: „Regeln für den Mannschaftsdienst. 1861“ zasmehuje zavoljo slovenske prestave 51 imen, ki jih je izpisal v „Triest.“ Uboga „Triesterca“, da imaš že toliko praznega papirja! Res je v tej prestavi prava „krajnska špraha“, in sliši se, da je one „regelce“ (po slov. „pravila“) nek predstavil tisti mož, kteri pri Lozarji včasih daje „vorlesung-e“ v „krajnski šprahi“, in da je pomagal mu neki možiček, kteri v veseli družbici rad kamničke stavi, zraven pa lomi „krajnsko špraho“. Pa naj je prestavljavec one knjižice kdorkoli, slabeje je ni predstavil, če tudi „Zimmermann-u“ pravi „cimperman“, kakor tisti, ki je besede Arestant, Commandant, desertiren, Invalid, Inventar, Inspection, Marsch, Militär, Nummer, Person, Signal, Student, Visitation itd. postavil v nemški slovník, čeravno niso nemške; če pa sme Nemec rabiti te besede za svoje, jih tudi Kranjec sme za svoje: oba sta jih ukradla, le s tem razločkom, da slovenski jezik ima dobre besede če ne za vse, saj za veliko onih imen, ki jih „krajnska špraha“ ne pozna; arestant ji je jetnik, Comandant poveljnik, desertiren pobegniti, Person oseba itd. itd. Zato je celó abotno, da kdo zasmehovaje drug jezik le svojega po glavi tepe! Koliko pa dopisún „Triest.“ od slovenske literature vé, je ogromno pokazal na koncu svoje pisarije rekši: „wir sind neugierig auf die juristische Terminologie, falls das bürgl. Gesetzbuch, die Strafprozessordnung u. s. w. übersetzt werden, was doch einmal geschehen muss.“ Vse to imamo že davnej, kar mili nam prijatelj danes želi, „dass es doch einmal geschehen muss!“ In ni davnej, kar je v svojem listu imel, da pri slovesnosti za „občni drž. zakonik“ je ležal slovenski zakonik pred Dolinarjevo podobo! Zdaj pa recite, da „Triest.“ dopisún ni modra glava — „oder was“. — Enako, pa še grjo laž kokor „Presse“ unidan je te dni „Gegenwart“ prinesla o „Torbici“ po „Gracarci“, iz ktere celó novo novico pozvedamo, da g. Nečasek je rodil „Torbico“ in da en vrednik je že iz šole ostal, drugi pa drugi klas dobil in štipendijo zgubil, ki je — nikoli ni imel. Vse od konca do kraja je laž.

— Dopis s Pivke v poslednji „Danici“ našteva starodavne bolnišnice na Kranjskem ter pripoveduje, da Ljubljana je imela siromašnico že l. 1041, in bolnišnico l. 1345, po kteri se še zdaj imenujejo špitalske ulice in most; v Špitaliču je bila bolnišnica l. 1229, v Kamniku l. 1232, v Kranji pred l. 1485, v Novem mestu pred l. 1490, v Metliki leta 1493, v Loki l. 1547, v Kerškem l. 1689. Hiše in zemljiša teh bolnišnic so se pred koncom 18. stoletja večidel poprodale, denarji naložili na obrest, bolniki in reveži dobivajo darove na roke, strežbe pa vendar nimajo.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Važneje novice preteklega tedna so: Državni zbor v zbornici poslancov, ko je o dodatku k kazenski postavi zavrgel dva po zbornici gospôski premenjena stavka in sprejel le enega popolnoma, družega pa deloma, je pretekli teden dalje presojal stroške državnega ministertva za letošnje leto. Stroške za celo politično

upravnistvo je ministerstvo postavilo za dežele razun Ogerskega, Erdeljskega in Hrvaškega na 30 milijonov 759.296 gold., za Ogersko na 10 milij. 1300 gold., za Erdeljsko 2 milijona 400.600 gold., za Hrvaško-slavonsko 1 milijon in 560.600 gold., — v vsem skupaj tedaj na 44 milijonov in 721.696 gold., — tedaj za 2 milij. 565.230 gold. manj kot lani. Stroške za državni zbor je zbornica potrdila na 434.835 gold. za zbornico poslancov, na 17.902 gold. pa za zbornico gospôsko. O stroških za poglavarstvo žandarmerije z 53.915 gold. se je vnelo obširno pretresovanje, ktero je dokazovalo, da žandarmarija ni tako vredjena kakor bi imela biti; žandar ne sme biti vojaški, ampak kantonski gosposki podložen itd. Stroški za dunajsko akademijo znanstev z 63.000 gold. in za zemljoznansko državno napravo z 37.800 gold., so bili brez ugovora sprejeti. Pri stroških za politične gosposke po deželah poprime gospod dr. Toman besedo in vseskozi iskreni branitelj národnih pravic s prepričavnim govorom nasvetuje, naj zbornica kakor pri sodnijah tako tudi pri političnih kantonskih gosposkah zahtevanje izreče, da se bojo tudi pri teh uradnijah le takim uradnikom službe dajale, kteri zraven vse druge sposobnosti tudi jezik tistega okraja popolnoma znajo, v kterem služijo. Gospod Mogielnicki, fajmošter iz Galicije, dr. Tomana krepko podpira iz skušinj domovine svoje in pravi, da zavolj vedno nepremakljive zvestobe do cesarja bi vendar slovanski narod ne smel toliko trpeti kakor trpi, da še njegov jezik ne velja v kancelijah. Tomanov predlog je bil potrjen in tako je spet eno pravico več dobil naš jezik v očitnem življenju. Po tem so bili stroški za politične gosposke brez ugovora sprejeti: za Štajarsko z 177.263 gold., za Koroško z 243.356 gold., za Krajnsko z 360.502 gold., za Primorsko z 397.084 gold. itd., — v vsem skupaj za politično upravnistvo z 11 milijoni 317.419 gold. — Pri stroških za deželne zbore in odbore se je potegnil dr. Toman za nekdanje premoženje krajnskih stanov, ktero se jim je leta 1814 vzelo; ker pa je minister Lasser rekel, da to je stvar deželnih zborov, je dr. Toman odstopil od svojega predloga. Pri stroških za bolnišnice, nornišnice, porodne hiše in hiše najdenih otrok so se zastopniki dunajski (Kuranda, Mühlfeld itd.) vlekli, naj vse dežele doplačujejo dunajski nornišnici, porodnišnici itd., al ni jim obveljalo, ker pravično je, da vsaka dežela skrbi zase in da, kakor je dr. Herbst rekel, lačna vrana ne pita site. — Vredniki dunajskih časnikov „Vaterland“, „Neueste Nachrichten“ in „Ost und West“ so bili pretekli teden krivi spoznani hudodelstva motenja javnega pokoja zavolj nekterih sostavkov v svojih časnikih in so obsojeni, eden za 1, drugi za 3, tretji (dr. Tkalac) pa za 6 mescov, zraven pa še na dnarji prva dva po 1000 gold., dr. Tkalac pa za 1100 gold.; zoper to razsodbo so napovedali vsi pritožbo do više sodnije, kteri bojo predložili vse, kar tolaži njih vest, da jih ni gnal nikakoršen hudoben namen, ko so dali one sostavke na svetlo. — Neki četici laške prekucije, ki je hotla te dni skozi južno Tirolsko predreti na Beneško in tako iz trte zviti boj med Avstrijo in Italijo, je pri tej priči vse spodletelo; vlada laška, ki se dela kakor da ne bila bi o tem nič vedila, je dala več prvakov tega početja zapreti.

Narodna čitavnica v Celju.

Na binkoštni pondeljek, to je, 9. junija t. l. bo sopet „beseda“ v naši čitavnici. Začetek ob 8. zvečer. Srčno povabilo vsim čč. gg. družtvenikom.

Odbor narodne čitavnice celjske.

Popravek. V poslednjem listu na strani 169. v vrsti 34 od spodej namesto „nas Nemce“ beri „nas Nenemce“.